

KRISTILLISDEMOKRAATTISEN VALTUUSTORYHMÄN VALTUUSTOALOITE IKÄÄNTYVÄÄ VÄESTÖÄ KOSKEVAN SUUNNITELMAN KEHITTÄMISESTÄ

Hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus laatia suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

Päivitettäväksi tuleva suunnitelma on tärkeä asiakirja sen suunnittelemiseksi, miten palvelut ja palvelupolut järjestetään kokonaisuutena, kustannusvaikuttavasti ja tutkittuun tietoon perustuen.

Tavoitteena tulee olla sujuvat ja kokonaisvaltaista (fyys+psyyk+kogn+sos) toimintakykyä tukevat palveluketjut. Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa väestörakenteen muutoksen myötä muistisairaiden ja ikääntyvien määrä kasvaa ja taloudelliset resurssit ovat rajalliset. Tämän aloitteen tarkoituksena ei ole niinkään lisätä hyvinvointialueen pitkän aikavälin kustannuksia, vaan edistää palveluiden kustannusvaikuttavaa toteuttamista ja tavoitetta painopisteen siirtämisestä kevyempiin palveluihin.

Suunnitelman valmistelussa on välttämätöntä hyödyntää henkilöstön asiantuntemusta. Ikääntyneiden palveluissa korostuu erityisesti gerontologisen osaamisen merkitys.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että ikääntyvän väestön hyvinvointia koskevan suunnitelman päivytystyössä otetaan huomioon tämän aloitteen mukaiset kehittämis ehdotukset:

1. Muistiosaamisen vahvistaminen

- Muistiasiantuntijatoimintaa (muistikoordinaattorit ja muistihoitajat) tulee laajentaa ja varmistaa sen kattava saatavuus koko hyvinvointialueella.
- Suunnitelmaan tulee sisällyttää jalkautuvan muistiasiantuntijatoiminnan saatavuus koko hyvinvointialueella. Tämä tukee kustannustehokkaasti sekä kotihoitoa että muistisairaita ja heidän läheisiään esimerkiksi vuorovaikutuksen, neuropsykiatristen oireiden hallinnan, lääkehoidon, ravitsemuksen ja kotona selviytymisen osalta. Muistikoordinaattoritoiminnan avulla voidaan ehkäistä ja myöhentää muiden sote-palveluiden tarvetta.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön muistiosaamista tulee vahvistaa, koska varhainen diagnoosi ja lääkityksen oikea-aikainen aloitus tukevat henkilön toimintakykyä. Muistisairaana henkilön sairauden seurannan jatkuvuus on jatkossa turvattava nykyistä paremmin.
- Muistikoordinaattoreiden ja geriatrian asiantuntijoiden osaamista tulee hyödyntää SAS-prosesseissa (SAS=selvitä, arvioi, sijoita). SAS-päätöksissä on huomioitava nykyistä tarkemmin asiakkaan turvallisuuden tunne, kyky hälyttää äkillisissä tilanteissa apua sekä yksinäisyys. Erityisesti sellaisten muistisairaiden henkilöiden palvelutarpeiden tunnistamista on parannettava, joiden fyysinen toimintakyky on hyvä, mutta kognitio keskivaikeasti heikentynyt ja/tai joilla on sairautentunnottomuutta. Kotona asumisen turvallisuustekijät on huomioitava kattavasti esim. poistumis- ja paloturvallisuus.

- Palveluprosesseja tulee ylipäättään kehittää vastaamaan kasvavaan muistitutkimusten tarpeeseen. Finger-toimintamallin mukaista toimintaa tulee entisestään vahvistaa ja tehdä kattavasti yhteistyötä eri sektoreiden välillä.

2. Lyhytaikaishoito (LAH), asumispalvelut sekä äkilliset kriisitilanteet

- Palvelupolut tulee suunnitella myös kriisitilanteita varten siten, että yhteistyö erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen (esim. kotihoito- ja asumis- ja turvapalvelut) välillä toteutuu saumattomasti. Koti- ja asumispalveluiden ammattilaisten kirjaamia havaintoja tulee hyödyntää terveydenhuollon arvioinnissa.
- LAH-/kriisipaikkojen tarve ja tarkoituksenmukainen määrä tulee arvioida osana palveluketjun kokonaisuutta ja ns. pyöröovi-ilmiön ehkäisemiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota.
- LAH-jaksoja on pyrittävä hyödyntämään niin, että asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiset geriatriset arvoinnit olisi mahdollista toteuttaa sen aikana. Erityisen tärkeää tämä olisi etenkin niissä tilanteissa, kun on herännyt vahva epäily asiakkaan kotona pärjäämisestä.
- Yhteisölliseen asumiseen pääsyn oikea-aikaisuutta on parannettava, jotta siitä on todellista hyötyä asiakkaalle. Riittävän ajoissa tapahtuva siirtyminen voi vähentää muiden palveluiden tarvetta ja lykätä mahdollista raskaampien palveluiden tarvetta.
- Jos muistisairas asiakas ohjautuu osastohoitoon, hänen tulisi päästä yksikköön, jonka henkilöstöltä löytyy riittävää muistiosaamista. Osastojaksolla voidaan mm. edistää kuntoutumista, päivittää asiakkaan lääkehoitoa, vastata muistisairauteen liittyviin neuropsykiatrisiin haasteisiin, tukea ravitsemuksellista tilaa sekä vahvistaa turvallisuuden kokemusta.

3. Kuntouttava päivätoiminta

- Kuntouttava päivätoiminta on tutkitusti vaikuttavaa toimintakyvyn ja psyykkisen hyvinvoinnin tukemisessa sekä kotona asumisen tukemisessa. Suunnitelmassa tulee tältä pohjalta arvioida päivätoiminnan riittävää saatavuutta kohtuullisen etäisyyden päässä asiakkaan kodista tai etätoimintana, mikäli se soveltuu asiakkaalle.
- Palveluun pääsyn oikea-aikaisuus on keskeistä, sillä pitkät jonot voivat johtaa toimintakyvyn heikkenemiseen ja lisätä muiden palveluiden tarvetta.

4. Arkikuntoutus ja henkilöstön osaamisen hyödyntäminen

- Arkikuntoutuksen terapeuttien käyttöä/resursseja tulee hyödyntää paremmin osana kotihoitoa, jotta esimerkiksi kuntouttavilla arviointijaksoilla saadaan mahdollisimman paljon vaikuttavuutta. Terapeuttien asiantuntemus on keskeistä myös sairaalasta

kotiutuvien kuntoutuksessa, kaatumisten ehkäisyssä, päivittäisten ja välineellisten toimintojen sekä ulkoilun tukemisessa.

- Suunnitelmaa varten tulee arvioida, olisiko LAH-jaksoilla toteutettavaa terapeuttien tekemää kuntoutusta mahdollista järjestää tarvittaessa myös viikonloppuisin, jotta asiakas ei jäisi sitä ilman jakson ajoituksen vuoksi.

Jyväskylässä 17.2.26

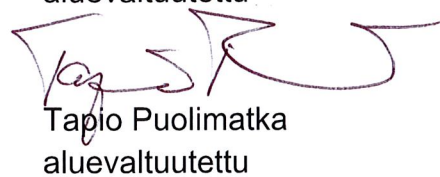
Marika Visakorpi-Kemppainen
aluevaltuutettu

Petteri Muotka
aluevaltuutettu

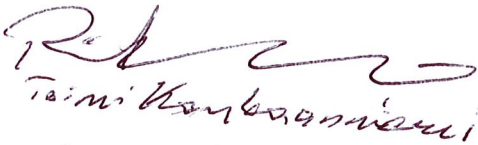
Petri Räihä
aluevaltuutettu

Tapio Puolimatka
aluevaltuutettu

JUKKA HAAPARAANTA

Taimi Hanhikari

JANNA KUORIKOSKI

Heikki Hietelä

Johanna Huuhtala

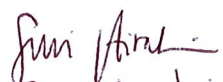
MIKE KYÖ

SARI HOVI

HANNA JÄMSÄ

SUVI AIRAKSINEN

MARIA KASA

SAMUEL DEMARCO
Simone Järvelin

HANNA HUHTAMÄKI

JARI VAA

MERJA LAHTINEN

MOONA SEPPÄ

ANTTI HÄYRYNEN

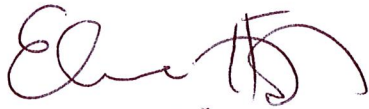

MERI VIIRU

Jari Collander

Pekka M. Haanpää

ELMA HYÖKY

EILA TIAINEN

Paula Peltomäki

PAULA PELTONEN

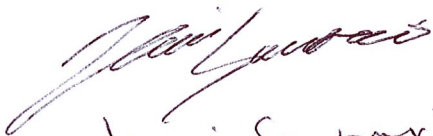
SARI KORKE

KATRI ASP-DALGAARD

IRMA HIETANEN

JENNI SUUTARI

ULLA PATRONEN

KARI KIISKINEN

Satu Kytölehto

SATU KYTÖLEHTO

ARI-PEKKA LIUKKONEN

A.-U. RUTER

MATLEENA KÄPPI

LEENA KAUTTO-KORKE

ANU KROOK

OTTE VIIKARI

ELIISA HAIMAKKA

ELIISA HAIMAKKA